

RECENZIE/BOOK REVIEWS**KROŠLÁKOVÁ, M. 2013. *Rodinné podnikanie*. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM. 131 s.**Dana Benešová¹

Rodinné podnikanie má v trhových ekonomikách dlhoročnú tradíciu, podľa viacerých štúdií viac ako dve tretiny všetkých podnikov sú práve rodinné podniky, existencia a vznik ktorých sa datuje tak do ďalekej minulosti, ako aj do súčasnosti. Len v Spojených štátoch amerických za posledných päť rokov vznikli tri milióny nových rodinných firiem, ktoré sa významne podieľajú na tvorbe zamestnanosti a hrubého národného dôchodku. Významným takisto je, že väčšina rodinných podnikov sú, z hľadiska veľkostnej štruktúry, malé a stredné podniky tvoriace chrbticu každej ekonomiky. Z toho dôvodu sa v politikách viacerých trhových ekonomík rodinnému podnikaniu venuje zvýšená pozornosť, svoje miesto má táto problematika aj na akademickej pôde viacerých zahraničných univerzít.

Okrem ekonomického významu rodinných firiem je nezanedbateľný aj sociálny aspekt fungovania týchto podnikov. Zložité vzťahy v rámci jednej generácie a neskôr viacerých generácií môžu priniesť rozpory a konflikty, ktoré pri neúspešnom riešení negatívne ovplyvňujú fungovanie rodinného podniku a v konečnom dôsledku jeho ekonomiku. Takisto je náročné oddeliť vzťahy pracovné/profesionálne a súkromné/rodinné, keďže ide o emocionálne prepojených členov jednej rodiny. Preto kultúra rodinného podniku odvíjajúca sa od interných a externých vzťahov, interakcií podnikania a rodiny, je determinantom úspechu/neúspechu rodinného podniku na trhu.

Napriek tomu, že rodinné podniky vytvárajú priestor pre zamestnanosť, podporujú regionálny rozvoj a napomáhajú odstraňovať regionálne disparity, mnohé z nich sú inovatívne podniky, no na Slovensku sa tejto problematike nevenuje dostatočná pozornosť. Aj keď slovenské rodinné podniky majú kratšiu históriu, resp. prerušenú tradíciu (zánik rodinných súkromných podnikov počas centrálne riadeného hospodárstva), ich význam v trhovej ekonomike je nezanedbateľný.

Je preto prínosom, že autorka sa v predloženom učebnom texte zaoberá touto permanentne aktuálnou problematikou, zahŕňajúcou rôzne oblasti osobného, hospodárskeho a spoločenského života. Je pokračovaním jej pedagogickej, odbornej a vedeckej práce na katedre služieb a cestovného ruchu, ako aj v tejto oblasti bohatej publikačnej činnosti.

Učebný text je logicky štruktúrovaný, na dobrej teoreticko-metodologickej úrovni, tvorí ucelený funkčný systém. Autorka pracuje s množstvom poznatkov aj názorov na problematiku našich či zahraničných autorov, formuluje vlastné stanoviská a v jednotlivých kapitolách zaujíma svoj vlastný postoj.

Využíva množstvo sekundárnych zdrojov zo štatistík, z prieskumov realizovaných profesionálnymi firmami, univerzitami a inštitúciami, ktoré vyhodnocuje pomocou

¹ doc. Ing. Dana Benešová, PhD.; Ekonomická univerzita v Bratislave, Obchodná fakulta, Katedra služieb a cestovného ruchu, Dolnozemska cesta 1, 852 35 Bratislava; E-mail: dana.benesova@euba.sk

kvantitatívnych metód. Prostredníctvom primárneho prieskumu realizovaného v rokoch 2012 – 2013 identifikuje a kvantifikuje stav rodinného podnikania na Slovensku. Na základe analýzy a syntézy získaných poznatkov z predmetného prieskumu formuluje závery.

V úvodnej kapitole definuje pojmový aparát, s ktorým pracuje v celom učebnom texte. V ďalších kapitolách analyzuje špecifiká riadenia, plánovania rodinného podniku a hodnotí význam rodinného podnikania v kontexte EÚ. Otázkam legislatívy a inštitucionálneho zabezpečenia rodinného podnikania v SR a v EÚ venuje poslednú kapitolu, ktorou kompaktno uzatvára celok.

Predmetné dielo predstavuje originálny exkurz do problematiky rodinného podnikania, je prínosom pre výučbu študentov v študijných programoch podnikanie v obchode a cestovnom ruchu a podnikanie v cestovnom ruchu a službách. Otázky a úlohy do diskusie formulované na konci každej kapitoly navyše podnecujú kreativitu študentov, vytvárajú platformu na komunikáciu, argumentáciu, analytické a logické myslenie študentov, čím je naplnený edukačný zámer predloženého učebného textu.